

ЗОШТО МЕРЕЊЕ НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА ВО КОЛЕКТИВНИ СТАМБЕНИ ОБЈЕКТИ

Топлификација АД воведо наплата на испорачаната топлинска енергија преку мерење пред 15 години. Во тој период со мерачи на топлинска енергија беа опремени деловните објекти и индивидуалните стамбени објекти. За таа цел беа вградени околу 1200 мерачи на топлинска енергија. Во целиот овој период во овие објекти се мереше испорачаната топлинска енергија и наплатата на услугата за греење се вршеше преку измерената испорачана енергија на влез во објектите.

Мерењето на топлинската енергија и наплатата на услугата за греење преку измерената енергија во колективните стамбени објекти беше посложен проект и неговиот почеток на неколку пати се одлагаше. По дефинирањето на типот на мерни инструменти, системите за контрола, методот на распределба на испорачаната топлинска енергија, пред три години Топлификација АД ги почна завршните активности за воведување на мерењето во колективните стамбени објекти. Во овој последен период во објектите кои немаа мерачи беа монтирани мерачи, беше разработен комплетниот систем на распределба и наплата и за тој систем беше изработена софтверска поддршка преку која истиот ќе биде реализиран. Сите овие активности беа завршени на почетокот на грејната сезона 2001/2002 и оваа сезона беше прогласена за пробана. Во неа ќе се провери функционирањето на целокупниот систем, од мерење на испорачаната енергија и изработка на сметки согласно измерената енергија до комуникација со корисниците со цел нивно навремено информирање за нивото на потрошувачката на енергија во објектот. Оваа сезона во која ќе се провери функционирањето на се она кое со години се подготвуваше е последна сезона на паушална наплата на услугата за греење во колективните стамбени објекти.

Зошто да се воведо мерење на топлинска енергија
во колективна стамбена зграда ?

Првата и најголема причина е точно да се дефинира извршувањето на услугата на греење и кај последниот преостанат тип на корисник во нашиот систем. Тоа е од исклучителна важност и за корисникот и за испорачателот. Дека е тоа така се покажа во изминатите години кај корисниците кои услугата за греење ја плаќаа согласно испорачаната топлинска енергија во нивниот објект. Паушалната наплата на испорачаната енергија за греење е фактор кој неретко предизвикува незадоволство и кај корисниците и кај испорачателите. Корисниците сметаат дека можат да добијат повеќе за износот што го плаќаат, а испорачателите сметаат дека испорачуваат премногу за наплатената сума. Овој проблем посебно се усложнува кај греењето кога на оценката на квалитетот на услугата многу влијае индивидуалниот однос на корисникот кон температурата во отоплуваните простори. За едни корисници 20°C е нормална температура во отоплуваните простории, а за други 22 °C не е доволна. Со воведување на мерењето на топлинската енергија голем дел од овие проблеми се надминуваат. Корисниците ја плаќаат реално испорачаната енергија во нивниот објект, а не некоја просечна енергија содржана во паушалната цена. Ако сметаат дека таа енергија не е доволна ќе барат од испорачателот да ја зголеми испораката на енергија. При тоа барање тие сигурно ќе бидат рационални бидејќи знаат дека секое зголемување на испораката значи и поголема сметка. Од друга страна испорачателот сигурно нема против да ја зголеми испораката на енергија, бидејќи со тоа се зголемува сумата која ја наплатува. Од еднаш проблемот кој со години е присутен при паушалната наплата дека испорачателот штеди на испораката, а корисникот со тоа е оштетен го нема.

Втор проблем кој ќе го снеса со воведувањето на оваа наплата е проблемот да две згради од ист тип, со идентична топлинска изолација и со идентичен квалитет на прозорци и врати едната со 20 °C температура во отоплуваните простории, другата со 23 °C плаќаат исто. И овој проблем во минатото со право предизвикуваше сериозен револт кај корисници кај кои беше присутен.

Основно правило е еднаква цена за еднаква услуга. Во конкретниот случај беше еднаква цена за различен квалитет на услугата.

Трет проблем кој ќе се реши со воведувањето на наплата според измерената количина енергија е корисниците на греење во две згради кои трошат различна количина енергија да не плаќаат еднакво за еднаков комфор. Овој проблем сега не го забележуваат корисниците. И во едната и во другата зграда температурата во отоплуваните простории е иста. Но зградата со полоша топлинска изолација и со полош квалитет на прозорците и вратите троши значително повеќе енергија за остварување на ист комфор во грејните простории. Во моментот дел од греењето на корисниците во зградата со полоша изолација им го плаќат корисниците од зградата со подобра изолација. Од следната грејна сезона ова нема да биде случај. Ако некој платил скап стан, помеѓу другото и заради квалитетна изведба не е ред да му плаќа дел од греењето на друг кој живее во зграда со лоши термички карактеристики.

Во одредени периоди од грејната сезона се појавува потреба од продолжена испорака на топлинска енергија. Таквата состојба е некогаш поради климатските услови, некогаш поради подобрување на комфорот на корисниците. Неретко има и притисоци врз испорачателот да го зголеми времето на одржување проектни услови во отоплуваните простории. Во услови на паушална наплата нормално е испорачателот на топлинска енергија да се обидува сите овие ситуации да ги сведе на најмала можна мерка. Кога испорачаната енергијата се мери такви ограничувања од страна на испорачателот на енергија нема. Дури негов интерес е што повеќе топлина да произведе и да пласира кај корисниците.

Паушалната наплата има уште еден сериозен недостаток кој може да има негативни ефекти и врз корисниците и врз испорачателот. Паушалната наплата се формира врз основа на климатски услови во просечна грејна сезона. Неретко климатските услови во грејната сезона значително отстапуваат од просечните. Кога климатските услови се подобри од просечните губат корисниците, а добива испорачателот на топлинска енергија. Обратно кога климатските услови се полоши од просечните губи испорачателот на топлина, а добиват корисниците. Ситуации во кои може да се губи и добива врз основа на виша сила сигурно не се добри бидејќи неможат да се планираат ниту добивките ниту губитоците. Со мерењето на испорачаната енергија и наплатата според тоа мерење апсолутно се елиминира овој ефект кој не е пожелен во ниту еден систем.